

Prædiken af Morten Munch
1. s. e. trinitatis / 3. juni 2018
Tekst: Luk 12,13-21

AT LEVE MED EN ÅBEN ELLER LUKKET HÅND

Livet rundt om hjørnet

Mark Twain har sagt: Det i biblen, der bekymrer mig, er ikke alt det, jeg ikke forstår, men det jeg forstår.

Dagens tekst er til at forstå. Og det er bekymrende, at vi så let genkender os i den rige bonde. Ikke nødvendigvis i hans rigdom, men i hans holdning til rigdom og troen på at kunne sikre sig gennem den.

Bonden i Jesu fortælling havde haft et fantastisk år med sol og regn på de rigtige tidspunkter i de rigtige mængder; ingen parasitter og sygdom i afgrøderne; arbejderne kunne sit kram; kornsiloerne var fyldt til bristepunktet.

Det eneste fornuftige (mente han) var at bygge større. Og da han endelig er klar til at læne sig tilbage i chefstolen og lægge benene behageligt og triumferende op på arbejdsbordet med de lovende regnskabsbøger, ja så ebbede livet ud af ham.

Hvis bare jeg opnår det og det, så vil jeg standse op og nyde livet. Det er jagten på den lykke og sikkerhed, der menes at være lige om hjørnet. Men bag hvert hjørne er der et nyt hjørne.

Livet er ikke rundt om hjørnet; livet er nu. Det opdagede den rige bonde for sent. Han havde travlt med at sikre sig.

Grådighedens drivfjeder

Vær på vagt, siger Jesus, overfor *al* griskhed, dvs. griskhed af al slags. Den menneskelige besiddertrang kan være af forskellig art – Jesus bruger pengene som eksempel, fordi de har en særlig magt over os.

Vi kan bygge lader og samle os beholdninger på mange måder. Vi kan samle på berømmelse, succes, opmærksomhed, magt, indflydelse osv. Vores stræben efter alle disse ting går ofte hånd i hånd med en manglende evne til at glæde sig over andres fremgang.

Vi kan leve i den tro, at *hvis bare* jeg får mere opmærksomhed, bliver jeg et gladere menneske. Hvis bare jeg får en højere indtægt, bliver jeg mere bekymringsfri. Hvis bare jeg får mere kundskab og kunnen, åbner livet sig. Listen er uendelig. Det er som musen, der løber i sit hjul uden at komme målet nærmere.

Grådighed, som man før i tiden regnede blandt de såkaldte dødssynder eller hovedsynder, er et forsøg på at fylde et *indre* tomrum med noget *ydre*!

Løsningen på besiddertrangens indre drivfjeder er ikke nødvendigvis at sælge alt det, vi har og give det til de fattige. Det var den vej, som Frans af Assisi følte sig kaldet til at gå.

Hvad hjertet er fyldt med

At forenkle sin livsstil, som den hellige Frans gjorde det, kan være en del af vejen, men pointen er ikke at blive af med noget, men at få del i noget nyt og større - den form for rigdom, som Jesus kalder at være rig hos Gud.

Bondens problem ligger ikke først og fremmest i hans fyldte lader, men i at hans hjerte er fyldt med de samme ting, som laderne er fyldt med.

Jesus advarer os imod at fylde livets hylder og skabe på en sådan måde, at der ikke er plads til Gud og til mennesker omkring os. Jesus spørger os, i hvilken retning den grundlæggende sult og tørst i vore liv går - i retning af Guds rige eller i alle mulige andre retninger.

Forfatteren T. S. Elliot har sagt om kirken, at den er blød, hvor verden er hård - og hård, hvor verden er blød. Jeg forstår 'blød' i den sammenhæng som nådig eller eftergivende.

Et af de områder, hvor Jesus taler kulturen midt imod, handler om materialismens jerngreb om det menneskelige sind.

Var hans ord aktuelle dengang, er deres relevans ikke mindre i vore dages overflods- og forbrugerkultur.

De stadig flere og større shoppingcentre har en tendens til at være vor tids templer, der lover at kunne fylde sjælens tomrum. Det glædelige budskab udråbes fra store bannere og reklamesøjler og på ethvert tænkeligt socialt medium. Det er vor tids gennemtrængende minareter og kirkeklokker, der kimer os ned døgnet rundt med en højstemt lovprisning af den lykke og mening, der menes at kunne købes for penge.

Livet er mere end forbrug

Den luft, vi indånder fra vi er små, fortæller os, at vi er producenter og forbrugere, før vi er noget andet.

C. S. Lewis siger, at vi lever i en verden, hvor prisskiltene er byttet om. Det, der ikke er så værdifuldt, koster tusindvis og millionvis af kroner. Det virkelig værdifulde koster ikke noget; det kan i hvert fald ikke købes for penge: Venskab, kærlighed, trofasthed, oprigtighed.

Evangeliet siger til os: Du er ikke det, som du producerer eller forbruger. Du er et Guds menneske, et Guds barn. Det er den identitet, der gerne skulle forme os, mere end noget andet former os.

Det betyder ikke, at vi ikke skal snakke om penge i kirken. Penge er temaet i alle tre tekster i dag. Man kan som bekendt ikke komme ud af kirken uden at gå forbi indsamlingsbøsserne.

I vor moderne tid kan man udvise økonomisk gavmildhed på mange andre måder end ved at bruge kirkebøssen – fx gennem netbank. Men indsamlingsbøsserne står som en vigtig påmindelse om en kristen livsstil. De står der ikke, fordi Gud har brug for det, men fordi vi har brug for det.

Vi har brug for gennem konkret handling at sige til vor tids materialisme og forbrugerisme: Du har ikke fået mig helt endnu.

Det er budskabet i det gamle princip om at give tiende. I det gamle Israel var der en lov om at lægge 10 procent af sin indtægt til side, så det kunne blive givet væk, før man spenderede noget på sig selv.

Vi lever ikke længere under loven. Vi lever i evangeliets frihed fra loven. Men det er samtidig er en frihed *til* noget – til et liv i Guds generøse barmhjertighed.

En lukket eller åben hånd

Den, der nærlæser teksten til i dag med de personlige stedord for øje, vil lægge mærke til, at grådigheden taler i første person ental: jeg, mig og mit. Bonden har ikke andet ordforråd end det.

Grådigheden gør os fattige på 'vi' og 'os'. Den får livet til at skrumpe, hvorimod gavmildhed udvider livets og kærlighedens cirkel.

En lukket hånd kan mange ting; den kan slå hårdt, den kan også holde godt fast på de ting, man har - men den kan ikke række ud og dele ud.

I dag spørger Jesus os, om vort liv ligner en lukket eller en åben hånd. Han stiller de svære spørgsmål. Hans ord er som en lampe, der løftes tæt på sjælen for at kaste sit lys ind i dens kroge.

Jesu lignelse om den rige bonde er ikke en lignelse til de andre; det er en lignelse til mig selv. Det er en opfordring til at være rig i Gud.

At være rig i Gud

Og hvad er det så at være rig i Gud? Det handler mere om at *være* end at *gøre*. Det handler om at være til på en ny måde, båret af Guds kærlighed – fremfor at være båret af materialismens indbildte og falske bærekraft.

At være rig i Gud er en investering i kærlighed, barmhjertighed, godhed, ærlighed, tilgivelse, gæstfrihed; i håbefulde relationer og i mod til at gøre det rigtige.

Det er ikke en investering, der har til hensigt at opnå Guds anerkendelse. Den har vi allerede i troen på evangeliets frihed. Investeringen flyder ud af forholdet til Gud som hans elskede børn.

På det materielle plan gælder det - som vi hørte i læsningen fra 1 Timoteus Brev kap.6 - at vi er kommet tomhændet ind i denne verden, og vi skal gå tomhændet herfra igen.

Spørgsmålet er, hvad gør vi med vore hænder derimellem? Samler vi mere og mere til os selv, fordi vi tror, at vi kan holde fast i det? Eller har vi hænderne frie til at hjælpe og gøre godt og dele ud?

At være rig hos Gud er at være ødsel overfor andre med det, vi har fået betroet af muligheder og gaver. Det er ikke altid let, men vi har fået det for intet, og vi skal give det videre for intet.

Oftentimes skal der en krise til, før vi indser, at vi ikke kan leve i fremtiden. Vi kan kun leve i nutiden. Det er enkelt i teorien, men svært i praksis.

Derfor kommer vi let til at leve som tåben, der siger: Bare vent lidt endnu, lige om lidt begynder jeg at leve sådan, som jeg inderst inde gerne vil leve. I stedet må vi øve os i at leve efter den visdom, der siger, at i dag begynder resten af dit liv.

Når vi gør den øvelse i tro og tillid til Guds nåde og ikke til os selv og det, vi ejer og har, så er det et liv, der har masser af fremtid i sig – ikke nødvendigvis på denne jord, men i Guds evighed.

Ordsprogenes Bog får det sidste ord i dag. Jeg citerer fra Ordsprogenes Bog 11,28: *Den, der stoler på sin rigdom, falder, men den retfærdige grønnes som løv.*

Amen